

De keuze van de artsen

"Welke ziekenhuizen verstrekken volgens u de beste medische zorg aan een patiënt met een zeer ernstige en complexe aandoening die binnen een bepaald vakgebied valt?" Die vraag stelden we aan een steekproef van huisartsen en specialisten.

ONZE ENQUÊTE

13 specialisaties

Het hoofddoel van onze enquête was de ziekenhuizen in ons land te kunnen rangschikken op basis van de reputatie die ze genieten bij artsen.

- In mei 2011 stuurden we onze vragenlijst naar een steekproef van huisartsen en specialisten. Daarin vroegen we welke ziekenhuizen volgens hen de beste zorg verstrekken aan een patiënt met een zeer ernstige en complexe aandoening, die binnen een van deze 13 vakgebieden valt: cardiologie, diabetologie, gastro-enterologie, gynaecologie (uitgezonderd zwangerschappen en bevallingen), keel-, neus- en oorheelkunde, nefrologie, neurologie, oncologie, oogheelkunde, orthopedie, pediatrie, pneumologie en urologie.

- De antwoorden werden zorgvuldig statistisch verwerkt. Zo kenden we er een bepaald gewicht aan toe op basis van bepaalde criteria:

- De specialisatie van de arts: het antwoord van een specialist met betrekking tot zijn eigen vakgebied weegt zwaarder door dan dat van een huisarts of een andere specialist. We kenden ook meer gewicht toe aan de antwoorden als de ondervraagde nog praktiseert dan wanneer hij in opleiding is of niet meer actief.

- De professionele band die de ondervraagde met het ziekenhuis heeft: als hij daar werkt, weegt zijn antwoord minder zwaar door.

- De geografische band: een antwoord over een instelling in een andere provincie dan die waarin de ondervraagde werkt, krijgt meer gewicht toegekend.

- De persoonlijke ervaring die de arts met het ziekenhuis heeft: het antwoord van de ondervraagde telt in hogere mate mee als hij reeds patiënten of familieleden naar het ziekenhuis in kwestie heeft doorverwezen.

- We hebben de antwoorden van de artsen die in Vlaanderen en Wallonië werken, opgesplitst. Degenen die in Brussel werkzaam zijn, werden in beide groepen opgenomen. De resultaten voor Wallonië en Brussel vindt u in Test Santé 108 via www.test-achats.be/tsdoc.

In België geniet u het voorrecht dat u kunt kiezen in welk ziekenhuis u wilt worden verzorgd (behalve als u de 100 of 112 hebt gebeld). Voor een eenvoudig medisch probleem zult u gemakshalve wellicht kiezen voor een ziekenhuis in uw buurt. Maar voor meer ingrijpende operaties en behandelingen is dat niet noodzakelijk het geval. Het is begrijpelijk dat u omwille van een zo hoog mogelijke slaagkans een ziekenhuis verkiest dat zeer bekwaam is in de behandeling van uw probleem.

Maar hoe kunt u weten welke de beste ziekenhuizen zijn in een

bepaald vakgebied? Er bestaan immers vooralsnog geen publieke gegevens over de kwaliteit van ziekenhuizen waar patiënten toegang toe hebben.

Al wat u dus kunt doen, is bekendvragen naar hun ervaringen en die aftoetsen aan de mening van uw arts.

Een hulpmiddel om het gesprek aan te gaan

De mening van zorgverstrekkers vragen is natuurlijk ook een gangbare praktijk. Als u de keuze van het ziekenhuis met uw arts bespreekt, baseert die zich op een

hele reeks elementen, die maar ten dele objectief zijn. Hierbij speelt de reputatie van het ziekenhuis een rol.

In vele gevallen volgt de patiënt het advies van zijn arts. Vaak heeft hij dan ook geen ander middel om zijn keuze te helpen bepalen. Bovendien is de arts veelal goed geplaatst om op verschillende manieren informatie te verzamelen over de kwaliteit van ziekenhuizen: door de ervaringen die hij er met patiënten heeft, doordat hij er zorgverstrekkers en hun werk kent, door congressen enz.

Het doel van onze enquête is u een tool aan te reiken, zodat u hierover kunt spreken met uw arts en met (meer) kennis van zaken een ziekenhuis kunt kiezen.

Anderzijds dient deze enquête ter bevordering van het recht dat u als patiënt hebt op informatie en op participatie in beslissingen die u aanbelangen. Daarenboven moet ze zorgen voor meer transparantie over de kwaliteit van ziekenhuizen. Tot slot willen we aan de hand van dit onderzoek het gezondheidssysteem en de zorg-

HOE LEEST U DE TABELLEN?

Acht ziekenhuizen Voor elk vakgebied vermelden we de acht ziekenhuizen die het vaakst werden vernoemd. Het aantal ziekenhuizen dat minstens eenmaal werd genoemd, varieert van 45 tot 77 naargelang van de specialisatie.

Reputatie-index Afhankelijk van diverse criteria telden de antwoorden van de artsen in bepaalde mate mee bij de berekening van een indexcijfer. De reputatie-index wijst op het aandeel dat een ziekenhuis heeft in het totale aantal punten van het vakgebied in kwestie. De dienst neurologie komt na de weging van alle antwoorden bijvoorbeeld overeen met een totaal van 527 punten. Van die 527 punten staan er 77 - hetzij 14,6% - op naam van het UZ Leuven. Dat levert dat ziekenhuis dus een reputatie-index van 14,6 op.

verstrekkers aansporen om hun dienstverlening te verbeteren. Het is dus geenszins de bedoeling een objectieve rangschikking van de ziekenhuizen op te stellen. Als een instelling niet in de tabellen voorkomt of op de laatste plaats staat, betekent dat trouwens niet dat die "slecht" is. Het wijst er

REPUTATIE VAN ZIEKENHUIZEN

	Reputatie-index
NEUROLOGIE	
UZ LEUVEN, campus Gasthuisberg, 3000 Leuven	14,6
UZ BRUSSEL, 1090 Brussel	7,7
UZ GENT, 9000 Gent	6,3
ERASMUS ZIEKENHUIS ULB, 1070 Brussel	6,2
AZ ST.-JAN, Brugge-Oostende	4
CLINIQUES UNIVERSITAIRES ST.-LUC, 1200 Brussel	3,6
ZIEKENHUIS OOST-LIMBURG, campus St.-Jan, 3600 Genk	3,5
ZNA, campus AZ Middelheim, 2000 Antwerpen	3,4
GASTRO-ENTEROLOGIE (MAAG EN DARM)	
UZ LEUVEN, campus Gasthuisberg, 3000 Leuven	21,2
H.-HARTZIEKENHUIS ROESELARE-MENEN, 8800 Roeselare	4,5
ERASMUS ZIEKENHUIS ULB, 1070 Brussel	4,3
ONZE-LIEVE-VROUW-ZIEKENHUIS, 9300 Aalst	4
AZ ST.-LUCAS, campus St.-Lucas, 9000 Brugge	3,8
UZ GENT, 9000 Gent	3,5
UZ BRUSSEL, 1090 Brussel	3,2
JESSAZIEKENHUIS, 3500 Hasselt	3,1
NEFROLOGIE (NIERAANDOENINGEN)	
UZ LEUVEN, campus Gasthuisberg, 3000 Leuven	15,6
UZ GENT, 9000 Gent	8,4
UZ BRUSSEL, 1090 Brussel	6,5
ERASMUS ZIEKENHUIS ULB, 1070 Brussel	6,2
UZ ANTWERPEN, 2650 Edegem	5,7
JESSAZIEKENHUIS, 3500 Hasselt	4,6
ZIEKENHUIS OOST-LIMBURG, campus St.-Jan, 3600 Genk	4,2
AZ MARIA MIDDELARES, 8000 Gent	4,1
UROLOGIE	
UZ LEUVEN, campus Gasthuisberg, 3000 Leuven	13,5
UZ BRUSSEL, 1090 Brussel	6,5
UZ GENT, 9000 Gent	6,2
UZ ANTWERPEN, 2650 Edegem	4,1
ZNA, campus AZ Middelheim, 2000 Antwerpen	3,6
ERASMUS ZIEKENHUIS ULB, 1070 Brussel	3,5
ONZE-LIEVE-VROUW-ZIEKENHUIS, 9300 Aalst	2,9
AZ ST.-LUCAS, campus St.-Lucas, 9000 Brugge	2,7

REPUTATIE VAN ZIEKENHUIZEN

> enkel op dat de artsen ze niet als eerste keuze hebben opgegeven voor ernstige of moeilijke gevallen. Voor routineoperaties en eenvoudigere aandoeningen is elk ziekenhuis in principe bekwaam.

Vooral universitaire ziekenhuizen

In de tabellen staan 24 verschillende ziekenhuizen (of verschil-

Universitaire ziekenhuizen beschikken doorgaans over de meest geavanceerde uitrusting

lende sites van dezelfde groep van ziekenhuizen). Een derde ligt in Brussel.

Vier instellingen komen in (bijna) alle tabellen voor: zij worden door de artsen in Vlaanderen en Brussel dus tot de beste ziekenhuizen gerekend op het vlak van (het merendeel van) de 13 genoemde vakgebieden. Het gaat om de volgende ziekenhuizen:

- UZ Leuven: genoemd voor de 13 specialisaties;
- UZ Brussel: genoemd voor 12 specialisaties (niet voor oftalmologie);
- UZ Gent: genoemd voor 12 specialisaties (niet voor cardiologie);
- Jessaziekenhuis Hasselt: genoemd voor 10 vakgebieden (niet voor neurologie, urologie en pneumologie).

REPUTATIE VAN ZIEKENHUIZEN

	Reputatie-index
ONCOLOGIE (KANKERS)	
UZ LEUVEN, campus Gasthuisberg, 3000 Leuven	23,1
JULES BORDET INSTITUUT, 1000 Brussel	10,2
UZ GENT, 9000 Gent	8,8
UZ BRUSSEL, 1090 Brussel	5,7
JESSAZIEKENHUIS, 3500 Hasselt	5,5
AZ ST.-JAN, Brugge-Oostende	4,1
CLINIQUES UNIVERSITAIRES ST.-LUC, 1200 Brussel	3,3
H.- HARTZIEKENHUIS ROESELARE-MENEN, 8800 Roeselare	2,7
DIABETOLOGIE	
UZ LEUVEN, campus Gasthuisberg, 3000 Leuven	12,1
UZ BRUSSEL, 1090 Brussel	10,8
JESSAZIEKENHUIS, 3500 Hasselt	6,1
UZ GENT, 9000 Gent	5,2
ERASMUS ZIEKENHUIS ULB, 1070 Brussel	4,1
ONZE-LIEVE-VROUW-ZIEKENHUIS, 9300 Aalst	4
H.- HARTZIEKENHUIS ROESELARE-MENEN, 8800 Roeselare	3,8
UZ ANTWERPEN, 2650 Edegem	3,7
CARDIOLOGIE	
UZ LEUVEN, campus Gasthuisberg, 3000 Leuven	14,6
ONZE-LIEVE-VROUW-ZIEKENHUIS, 9300 Aalst	9,1
UZ BRUSSEL, 1090 Brussel	8
ZNA, campus AZ Middelheim, 2000 Antwerpen	5,6
AZ ST.-JAN, Brugge-Oostende	4,8
JESSAZIEKENHUIS, 3500 Hasselt	4,6
IMELDA ZIEKENHUIS, 2820 Bonheiden	4,2
ZIEKENHUIS OOST-LIMBURG, campus St.-Jan, 3600 Genk	3,8

	Reputatie-index
PEDIATRIE	
UZ LEUVEN, campus Gasthuisberg, 3000 Leuven	17,1
UZ BRUSSEL, 1090 Brussel	9,1
UZ GENT, 9000 Gent	8,6
UNIV. KINDERZIEKENHUIS KONINGIN FABIOLA, 1020 Brussel	6,2
JESSAZIEKENHUIS, 3500 Hasselt	4,4
UZ ANTWERPEN, 2650 Edegem	4,3
UMC ST.-PIETER, 1000 Brussel	3,8
CHIREC, campus Edith Cavell, 1180 Brussel	3,7
GYNAECOLOGIE (GEEN ZWANGERSCHAPPEN OF BEVALLINGEN)	
UZ LEUVEN, campus Gasthuisberg, 3000 Leuven	14,3
UZ BRUSSEL, 1090 Brussel	7,1
UZ GENT, 9000 Gent	5,3
JESSAZIEKENHUIS, 3500 Hasselt	4,7
UMC ST.-PIETER, 1000 Brussel	4,1
GZA- ZIEKENHUIZEN, campus St.-Augustinus, 2610 Wilrijk	3,4
ERASMUS ZIEKENHUIS ULB, 1070 Brussel	3,3
CHIREC, campus Edith Cavell, 1180 Brussel	3,2
OFTALMOLOGIE	
UZ LEUVEN, campus Gasthuisberg, 3000 Leuven	19,1
UZ ANTWERPEN, 2650 Edegem	8,6
UMC ST.-PIETER, 1000 Brussel	8,5
UZ GENT, 9000 Gent	7,4
ZNA, campus AZ Middelheim, 2000 Antwerpen	5,6
UVC BRUGMANN, 1020 Brussel	4,4
CLINIQUES UNIVERSITAIRES ST.-LUC, 1200 Brussel	3,8
JESSAZIEKENHUIS, 3500 Hasselt	2,5

In het algemeen worden universitaire ziekenhuizen voor heel wat vakgebieden genoemd. Dat is natuurlijk niet verwonderlijk, aangezien ze doorgaans over de knowhow en specifieke spitschirurgie beschikken om moeilijke gevallen te behandelen. Uiteraard zijn artsen ook geneigd om het ziekenhuis waar ze hun studie hebben volbracht, naar voren te

De bekwaamheid van het medisch personeel is een erg belangrijk keuzecriterium

schuiven. Maar dat element speelt ook mee in de praktijk, wanneer de arts een ziekenhuis aanbeveelt aan zijn patiënt.

Anderzijds blijkt ook een aantal ziekenhuizen die aan Franstalige instellingen verbonden zijn, goed te liggen bij Nederlandstalige artsen. We hebben het dan bijvoorbeeld over het Erasmus Ziekenhuis van de ULB of de Cliniques Universitaires St.-Luc van de UCL.

Waarom die keuze?

De artsen moesten ook aangeven waarom ze voor een bepaald ziekenhuis kozen. De bekwaamheid en/of specialisatie van het medisch personeel is veruit de belangrijkste motivering: gemiddeld gaf 86 % van de artsen die een ziekenhuis verkozen voor een bepaald vakgebied, dat als reden voor die keuze.

RESULTATEN VOOR WALLONIË EN BRUSSEL

Om de resultaten van onze vraagronde bij artsen uit Wallonië en Brussel te kennen, kijkt u in Test Santé 108, beschikbaar via www.test-achats.be/tsdoc

Daarna komt de kwaliteit van de medische infrastructuur, waarop gemiddeld 54 % zijn keuze baseerde.

Andere vaak genoemde redenen zijn de efficiëntie/bekwaamheid van het paramedisch personeel (31 %) en de samenwerking tussen artsen van verschillende departementen (30 %).

Sandrine Bouhy en Peter Kupers

	Reputatie-index
ORTHOPEDIE	
UZ LEUVEN, campus St.-Barbara, 3212 Pellenberg	7,9
UZ LEUVEN, campus Gasthuisberg, 3000 Leuven	6,3
UZ GENT, 9000 Gent	6
UZ BRUSSEL, 1090 Brussel	5,2
JESSAZIEKENHUIS, 3500 Hasselt	4,3
CHIREC, campus Eigenbrakel-Waterloo, 1420 Eigenbrakel	4
UZ ANTWERPEN, 2650 Edegem	3,3
ALGEMEEN STEDELIJK ZIEKENHUIS, 9300 Aalst	2,7
NEUS-KEEL-OREN	
UZ LEUVEN, campus Gasthuisberg, 3000 Leuven	11,7
UZ ANTWERPEN, 2650 Edegem	9
GZA- ZIEKENHUIZEN, campus St.-Augustinus, 2610 Wilrijk	6,7
UZ GENT, 9000 Gent	6,5
CLINIQUES UNIVERSITAIRES ST.-LUC, 1200 Brussel	4,8
JESSAZIEKENHUIS, 3500 Hasselt	4,7
UZ BRUSSEL, 1090 Brussel	4,3
CHIREC, campus Edith Cavell, 1180 Brussel	3,2
PNEUMOLOGIE (LONGAANDOENINGEN)	
UZ LEUVEN, campus Gasthuisberg, 3000 Leuven	15,1
UZ BRUSSEL, 1090 Brussel	9,7
UZ GENT, 9000 Gent	5,9
UMC ST.-PIETER, 1000 Brussel	4,1
H.- HARTZIEKENHUIS ROESELARE-MENEN, 8800 Roeselare	3,3
ZIEKENHUIS OOST-LIMBURG, campus St.-Jan, 3600 Genk	2,8
UZ ANTWERPEN, 2650 Edegem	2,7
CLINIQUES UNIVERSITAIRES ST.-LUC, 1200 Brussel	2,7

WIJ EISEN

Laat transparantie geen pijnpunt blijven

Net als bij onze vorige enquête heeft de Orde van Geneesheren de artsen opgeroepen niet te antwoorden op onze vragenlijst, omdat ze het onjuist vindt om de kwaliteit van ziekenhuizen enkel met dit soort van analyse te beoordelen. De bedoeling is echter niet een objectieve rangschikking van ziekenhuizen op te stellen. Wel willen we het recht van de patiënt op informatie en op deelname aan beslissingen die hem aanbelangen, bevorderen en de transparantie omtrent de kwaliteit van de ziekenhuizen verbeteren.

Wij willen ook meer klaarheid in deze zeer ondoorzichtige sector. Het totale gebrek aan informatie en duidelijkheid over de kwaliteit van de ziekenhuizen maakt het de patiënt en zijn naasten erg moeilijk om de meest geschikte instelling te kiezen voor een aandoening of ingreep. Zeker als het om een ernstig of complex probleem gaat, is die wens volkomen terecht. Het is niet meer dan normaal dat patiënt en familie willen dat zij alle kansen op succes hebben bij een ingreep.

De oproep om niet deel te nemen wijst eens te meer op het gebrek aan transparantie waar een deel van de medische wereld aan vasthoudt (lees ook ons standpunt op blz. 3).